

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Історія та археологія: історія. Європейські студії»**

**Першого рівня вищої освіти
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
за спеціальністю 032 Історія та археологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова вченої ради ІДГУ

_____ **Я. В. Кічук**

(протокол №__ від «__» _____ 20__ р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2021 р.

Ректор _____ Я. В. Кічук

(наказ №__ від «__» _____ 20__ р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

1. Рада з якості вищої освіти ІДГУ

протокол №__ від «__» _____ 20__ р.

Голова навчально-методичної ради ІДГУ _____ Кольцун Н. М.

2. Вчена рада факультету української філології та соціальних наук

протокол №__ від «__» _____ 20__ р.

Голова вченої ради факультету _____ Татаринов І. Є.

3. Рада з якості вищої освіти факультету української філології та соціальних наук

протокол №__ від «__» _____ 20__ р.

Голова ради з якості вищої освіти факультету _____ Гончарова Н. О.

4. Кафедра історії та методики її навчання

протокол №__ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ Дроздов В. В.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Гарант освітньої програми: Дроздов Віктор Володимирович, кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри історії та методики її навчання;
2. Церковна Віра Георгіївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та методики її навчання;
3. Морошан Наталя Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та методики її навчання.

Інформація про зовнішню апробацію:

Рецензенти:

1. *Гончаренко Лариса Федорівна*, директор КЗ Ізмаїльської міської ради «Історичний музей О. В. Суворова»
2. *Лузанов Сергій Аркадійович*, начальник відділу культури Ізмаїльської міської ради
3. *Гайдай Ольга Михайлівна*, доцент кафедри історії Чорноморського національного університету імені Петра Могили, кандидат історичних наук

1. Профіль освітньої програми

<i>1 – Загальна інформація</i>	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Ізмаїльський державний гуманітарний університет, факультет української філології та соціальних наук, кафедра історії та методики її навчання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Освітня кваліфікація: Бакалавр історії та археології за спеціалізацією «Історія. Європейські студії»
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма першого рівня вищої освіти «Історія та археологія: історія. Європейські студії»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	<i>Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти</i> Сертифікат про акредитацію освітньої програми «Історія та археологія: історія. Європейські студії» за спеціальністю 032 Історія та археологія перший (бакалаврський) рівень Сертифікат: № 427 від 23.07.2020 р. Строк дії: до 23.07.2025 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня бакалавра)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.07.2025
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://idgu.edu.ua/opp-fufsn#block-20665
<i>2 – Мета освітньої програми</i>	
Метою освітньої програми є підготовка фахівців, які володіють фундаментальними знаннями про національну і всесвітню історію, сучасними підходами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, розуміють актуальні проблеми розвитку європейської цивілізації та здатні розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії, застосовувати набуті знання в освітній галузі, а також під час виявлення, опрацювання та інтерпретації об'єктів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини.	
<i>3 – Характеристика освітньої програми</i>	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Гуманітарні науки / Історія та археологія / Історія. Європейські студії Об'єкт вивчення та професійної діяльності: минуле людства, України та інших країн в усіх його проявах. Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері історії та археології. – Теоретичний зміст предметної області: становить система

	<p>наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються в процесі вивчення минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому періоді.</p> <p>– Методи, методика та технології: загальнонаукові та спеціальні історичні методи аналізу подій, структур, процесів, культур та персоналій, методи і методики дослідження історичних джерел та археологічних культур, інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p>– Інструменти та обладнання: програмне забезпечення, мультимедійні засоби; системи електронних бібліотек та архівів; автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи; системи опрацювання текстової та графічної інформації.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, орієнтація на знання та розуміння історичного процесу з акцентом на вивченні історії європейської цивілізації з великою складовою комунікаційних і міжособистісних навиків рідною та іноземною (англійською) мовами.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна вища освіта в галузі гуманітарних наук, спеціальності «Історія та археологія». Ключові слова: система знань про історичне минуле України та людства, причино-наслідковий зв'язок історичних подій і процесів, тенденції історичного поступу та закономірності функціонування людського суспільства, історія європейської цивілізації.
Особливості програми	Програма містить теоретичну і практичну складові, базується на сучасних підходах у вивченні історичного процесу. Здобувач вищої освіти має можливість отримати знання з європейської культури та історії європейської інтеграції, а також навички комунікації англійською мовою. Оволодіння основами педагогіки й психології, методики викладання історії та проходження педагогічної практики дозволяють застосовувати набуті знання та вміння в освітній галузі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр історії та археології може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: 2443.2 – історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії; 2431.2 – архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів; 2441.1 – антрополог; 2442.2 – археограф, археолог, етнолог, палеограф; 3340 – викладач-стажист.
Подальше навчання	Здобуття освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання; реалізація індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти; забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності; поєднання теоретичного навчання з практичною спрямованістю підготовки фахівців. Освітній процес здійснюється

	за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; факультативні заняття; контрольні заходи. Основними видами навчальних занять в університеті є: лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття; консультація.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та традиційною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано). Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти включає вхідний, поточний, проміжний, підсумковий семестровий, відстрочений, ректорський контроль знань та атестацію.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 10. Здатність працювати в команді.</p>
Спеціальні компетентності (СК)	<p>СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.</p> <p>СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.</p> <p>СК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.</p> <p>СК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.</p> <p>СК 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані</p>

	<p>документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).</p> <p>СК 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.</p> <p>СК 7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.</p> <p>СК 8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p> <p>СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.</p> <p>СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.</p> <p>СК 11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.</p> <p>СК 12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.</p> <p>СК 13. Знання і володіння на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у закладах освіти різних типів.</p> <p>СК 14. Здатність володіти знаннями з історії європейської інтеграції та Європейського Союзу як етапу сучасної європейської історії в порівняльній перспективі.</p> <p>СК 15. Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між сучасною ситуацією в європейському співтоваристві та процесами минулого.</p>
--	--

7 – Програмні результати навчання

- ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання історії європейської цивілізації та євроінтеграційних процесів.
- ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
- ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
- ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
- ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
- ПРН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.
- ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.
- ПРН 8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії,

<p>презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.</p> <p>ПРН 9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.</p> <p>ПРН 10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.</p> <p>ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.</p> <p>ПРН 12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.</p> <p>ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.</p> <p>ПРН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.</p> <p>ПРН 15. Демонструвати знання етапів та особливостей європейської інтеграції, її впливу на політичний та соціокультурний розвиток європейських країн, розуміти значення євроінтеграційних процесів для сучасного розвитку української держави та суспільства.</p> <p>ПРН 16. Здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості, володіти сучасними методами викладання історії в умовах формування нової парадигми середньої та вищої школи.</p> <p>ПРН 17. Володіти англійською мовою на рівні, необхідному для професійної сфери спілкування.</p>

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Проектна група спеціальності складається з трьох науково-педагогічних працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи і мають науковий ступінь та вчене звання. Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, мають стаж науково-педагогічної діяльності понад десять років та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 30 чинних Ліцензійних умов. При цьому склад групи забезпечення відповідає вимогам: частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання становить понад 80 відсотків; частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора понад 10 відсотків загальної кількості членів групи забезпечення.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями для проведення освітнього процесу становить понад 2,4 м² на одного здобувача освіти. Забезпеченість навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням повинна становити не менше ніж 30%. Здобувачі вищої освіти, які цього потребують, забезпечені гуртожитком (100%). Соціально-побутова інфраструктура: бібліотека, у тому числі читальний зал; пункти харчування (їдальня та два буфети); актові зали; спортивні зали та спортивні майданчики; медичний пункт. Здобувачі вищої освіти забезпеченні комп'ютерними робочими місцями (комп'ютерна техніка із строком експлуатації не більше восьми років), лабораторіями, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання освітнього процесу.</p>

<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді понад 4 найменування.</p> <p>Доступ до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/ видавнича/атестаційна (наукових працівників) діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація).</p> <p>Наявність сторінки на офіційному веб-сайті закладу освіти англійською мовою, на якому розміщена основна інформація про діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітні/освітньо-наукові програми, зразки документів про освіту). Правила прийому іноземців та осіб без громадянства, умови навчання та проживання іноземців та осіб без громадянства, контактна інформація (у разі започаткування або провадження підготовки іноземців та осіб без громадянства).</p> <p>Наявність електронних освітніх ресурсів на основі платформ дистанційного навчання MOODLE та Google Suite for Education, автоматизованої системи управління освітнім процесом.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення: опис освітньої програми, начальний план, робочі програми навчальних дисциплін, навчальні матеріали з кожної дисципліни навчального плану, програми практичної підготовки, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів вищої освіти.</p>
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>На основі двосторонніх договорів між ІДГУ та закладами вищої освіти України (Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», Донецький національний університет імені Василя Стуса, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка).</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Угоди щодо академічного обміну та проведення навчальних практик з Галацьким університетом «Дунеря де Жос» (Universitatea Dunarea de Jos din Galați, Румунія), Кишинівським педагогічним університетом імені І. Крянге (Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", Республіка Молдова).</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Не передбачено.</p>

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 01	Основи філософських знань	4	залік
ОК 02	Українська мова	4	залік
ОК 03	Основи академічного письма	3	залік
ОК 04	Інформаційно-комунікаційні технології в історичній науці	3	залік
ОК 05	Англійська мова	9	екзамен, залік
ОК 06	Права людини та громадянське суспільство в Україні	3	залік
ОК 07	Вступ до історії з основами наукових досліджень	3	залік
ОК 08	Преісторія	4	екзамен
ОК 09	Історія античної цивілізації	5	екзамен
ОК 10	Історія західної цивілізації	14	екзамен
ОК 11	Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	8	екзамен
ОК 12	Історія країн Центрально-Східної Європи	10	екзамен
ОК 13	Історія Стародавнього Сходу	3	залік
ОК 14	Історія країн Азії, Африки та Латинської Америки	7	екзамен, залік
ОК 15	Давня та середньовічна історія України	5	екзамен
ОК 16	Нова історія України	8	екзамен
ОК 17	Новітня історія України	6	екзамен
ОК 18	Історія української культури	3	екзамен
ОК 19	Українська та зарубіжна історіографія	5	екзамен
ОК 20	Історичне джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни	4	залік
ОК 21	Музеєзнавство та архівознавство	3	залік
ОК 22	Археологія	4	екзамен
ОК 23	Етнологія	4	екзамен
ОК 24	Методика викладання історії	4	екзамен
ОК 25	Основи соціології та політології	4	екзамен
ОК 26	Історія європейської культури	8	екзамен
ОК 27	Історія європейської інтеграції	4	екзамен
ОК 28	Англійська мова за професійним спрямуванням	6	екзамен, залік
ОК 29	Курсова робота з історії України	1	захист
ОК 30	Курсова робота з всесвітньої історії	1	захист
ОК 31	Фізична культура та основи здоров'я людини	-	залік
ОК 32	Навчальна практика (археологічна)	3	захист

ОК 33	Навчальна практика (музейна, архівна)	6	захист
ОК 34	Виробнича практика (етнографічна)	6	захист
ОК 35	Виробнича практика (дослідницька, педагогічна)	9	захист
ОК 36	Підготовка кваліфікаційної роботи	6	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		180	
Вибіркові компоненти ОП*			
Загальний обсяг вибірових компонентів:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Історія та археологія: історія. Європейські студії» проводиться у формі:

- 1) публічного захисту кваліфікаційної роботи;
- 2) атестаційного екзамену з європейських студій.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичні проблеми історії або археології, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена в інституційному репозитарії ІДГУ.

Складання здобувачем атестаційного іспиту з європейських студій передбачає оцінювання досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою для спеціалізації «Історія. Європейські студії».

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр історії та археології за спеціалізацією «Історія. Європейські студії».

* Переліки дисциплін вільного вибору студентів щорічно затверджуються рішенням вченої ради університету і розміщуються на офіційному веб-сайті університету. Студенти можуть обрати сертифіковану програму з переліку, що затверджується рішенням вченої ради університету (обсяг – 24 кредити ЄКТС).

2.2. Структурно-логічна схема ОП

